

ПРОЕКТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Загальними зборами акціонерів

від «__» _____ 2011 р.

Протокол № _____ від _____ 2011р.

Голова зборів

_____ /___.___._____/

**КОДЕКС
КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА
«ХАРКІВСЬКИЙ МАШИНОБУДІВНИЙ ЗАВОД
«СВІТЛО ШАХТАРЯ»**

Харків - 2011

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ТА МЕТА КОДЕКСУ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1. Публічне акціонерне товариство «Харківський машинобудівний завод «Світло шахтаря» (далі – Товариство) здійснює свою діяльність у відповідності з чинним законодавством України та Статутом Товариства.

1.2. Кодекс корпоративного управління Товариства (далі - Кодекс) є документом, який визначає та закріплює основні принципи та стандарти корпоративного управління Товариства, принципи захисту інтересів акціонерів, контрагентів та інших зацікавлених осіб, принципи прозорості прийняття рішень, відповідальності керівників та інших співробітників Товариства та інформаційної відкритості.

1.3. Завдання Кодексу полягає у представленні акціонерам Товариства, а також усім заінтересованим особам¹ інформації про систему корпоративного управління Товариства, її функціонування та принципи, на основі яких вона будується.

1.4. Під системою корпоративного управління розуміється сукупність взаємовідносин між органами управління Товариства – Загальними Зборами Акціонерів, Наглядовою Радою і Правлінням, органами контролю Товариства – Ревізійною Комісією, а також зовнішніми аудитором в сфері управління Товариства та моніторингу його діяльності з метою досягнення визначених цілей і завдань, забезпечення надійності і підвищення вартості активів Товариства.

1.5. Метою Кодексу є формування та впровадження у повсякденну практику Товариства належних норм та найкращої практики корпоративного управління, які базуються на беззаперечному дотриманні Товариством встановлених загальноприйнятих, прозорих та зрозумілих правил ведення бізнесу на фінансовому ринку, підвищення конкурентоздатності та підвищення довіри до Товариства з боку вкладників та інвесторів.

1.6. Кодекс корпоративного управління Товариства розроблений з врахуванням та базується на:

- чинному законодавстві України, яке регулює здійснення підприємницької діяльності господарським товариством;

- положеннях Принципів корпоративного управління в Україні, затверджених рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2003 р. № 571;

- положеннях внутрішніх документів Товариства – Статуту, Положення про Наглядову Раду, Положення про Ревізійну комісію, Положення про Правління.

1.7. Затверджуючи даний Кодекс на Загальних зборах акціонерів, акціонери зобов'язують усі органи управління, підрозділи та працівників Товариства керуватись його положеннями при виконанні своїх обов'язків.

1.8. Товариство вважає, що наявність якісної, прозорої та дієвої системи корпоративного управління, яка регламентується даним Кодексом і внутрішніми документами Товариства, має великий вплив на підвищення його ринкової вартості та ефективності роботи, сприяє прибутковості та фінансовій стабільності, збільшенню довіри з боку акціонерів та побудові довготривалої співпраці з контрагентами і партнерами Товариства, органами влади, засобами масової інформації і суспільством загалом.

2. ПРИНЦИПИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА

2.1. Основними принципами корпоративного управління Товариства є:

- дотримання законодавства України та врахування кращої світової практики;
- захист прав акціонерів Товариства;

---

¹ Під заінтересованими особами розуміються особи, які мають легітимний інтерес у діяльності Товариства, тобто певною мірою залежать від нього або можуть впливати на його діяльність. До заінтересованих осіб належать, у першу чергу, працівники Товариства, кредитори, споживачі послуг Товариства, а також відповідні державні органи та органи місцевого самоврядування (За Принципами корпоративного управління України, затвердженими рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 11.12.2003 р. №571).

- забезпечення Наглядовою Радою стратегічного управління, ефективного контролю за роботою Правління Товариства і звітності перед акціонерами;
- забезпечення належної уваги до інтересів всіх акціонерів та інших зацікавлених осіб;
- запобігання конфліктам інтересів, забезпечення рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин;
- запровадження правил ефективного управління та належного контролю за діяльністю Товариства та управлінням ризиками;
- забезпечення прозорості та своєчасного розкриття належної достовірної інформації.

2.2. Складові системи ефективного корпоративного управління Товариства:

- Статут, що визначає повноваження і відповідальність учасників корпоративного управління;
- Наглядова Рада;
- підсистема стратегічного управління Товариства (цілі, стратегії, плани, показники, процеси);
- підсистема контролю Товариства (управлінський облік, збалансована система показників, регулярна звітність);
- підсистема регулярного аудиту Товариства;
- система управління ризиками Товариства;
- положення про Наглядову Раду;
- положення про Правління;
- робота Голови Правління і членів Правління;
- управління вартістю активів Товариства;
- регламентовані бізнес-процеси Товариства;
- положення про функціональні підрозділи;
- посадові інструкції;
- оцінка і розвиток персоналу;
- управління інноваційним розвитком;
- кодекс корпоративного управління.

3. ЗАХИСТ ПРАВ ТА ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ АКЦІОНЕРІВ ТОВАРИСТВА

3.1. Товариство забезпечує захист прав та законних інтересів акціонерів, рівне ставлення до всіх акціонерів незалежно від того, чи є акціонер резидентом України або нерезидентом, від кількості акцій, якими він володіє, та інших факторів. Усім акціонерам гарантується безперешкодна реалізація своїх прав, визначених законодавством України, Статутом та внутрішніми документами Товариства.

3.2. Право на участь в управлінні Товариством акціонери реалізують шляхом участі в Загальних зборах Акціонерів, які є вищим органом управління Товариством, та голосуванні на них, а також через право обиратись до Наглядової Ради Товариства або Ревізійної комісії. У Загальних зборах Акціонерів мають право брати участь всі акціонери, незалежно від кількості акцій, що їм належать, особисто або через представника.

3.3. Акціонери Товариства мають спільно та кожен окремо захищати інтереси Товариства та його кредиторів і вкладників, а також активно використовувати свої повноваження на Загальних зборах Акціонерів.

3.4. У разі здійснення додаткового випуску акцій Товариство підтверджує та забезпечує рівне переважне право всіх акціонерів придбати додатково випущені акції у кількості, пропорційній їх частці у статутному капіталі Товариства на дату та у порядку, визначені чинним законодавством України.

3.5. Акціонери Товариства мають право бути поінформованими в межах чинного законодавства України про фінансово-господарський стан і результати діяльності Товариства, суттєві факти, що впливають або можуть впливати на вартість акцій та/або розмір доходу за ними.

3.6. Товариство розробляє та запроваджує необхідні внутрішні документи та механізми з метою захисту прав акціонерів та запобігання неправомірному використанню інсайдерської інформації.

3.7. При прийнятті власних рішень акціонери Товариства повинні враховувати інтереси Товариства, його вкладників, працівників, кредиторів та інших заінтересованих осіб; сприяти своїми діями покращенню його фінансової стабільності та репутації, а також не завдавати навмисної шкоди іншим акціонерам, не розголошувати конфіденційну інформацію та не використовувати інсайдерську інформацію в особистих цілях.

4. ВЗАЄМОДІЯ МІЖ НАГЛЯДОВОЮ РАДОЮ ТА ПРАВЛІННЯМ

4.1. Наглядова Рада та Правління постійно співпрацюють з метою досягнення Товариством найкращих результатів діяльності.

4.2. У Статуті та відповідних внутрішніх документах Товариства чітко визначаються функції, обов'язки та відповідальність щодо управління діяльністю Товариства між Наглядовою Радою та Правлінням.

4.3. Правління постійно інформує Наглядову Раду про поточний стан справ Товариства, регулярно, своєчасно та у повному обсязі надає Наглядовій Раді інформацію, яка стосується найважливіших аспектів діяльності Товариства.

4.4. Загальні збори Акціонерів затверджують положення про Правління, що регулює діяльність Правління. Цим положенням визначаються процедури звітування Правління перед Наглядовою Радою та Загальними зборами Акціонерів Товариства.

5. СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗА ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ТОВАРИСТВА

5.1. Моніторинг фінансової діяльності.

Враховуючи вагомість таких елементів корпоративного управління як проведення незалежної оцінки фінансової діяльності Товариства і контролю за нею, Наглядова Рада забезпечує належне функціонування системи контролю, складовим якої є здійснення процедур внутрішнього контролю, а також нагляду і моніторингу з боку органів контролю Товариства та зовнішніх аудиторів.

5.2. Внутрішній контроль Товариства – це сукупність процедур, що спрямовані на попередження, виявлення і виправлення суттєвих помилок, а також забезпечення захисту і збереження активів, повноти і точності облікової документації. Внутрішній контроль є невід'ємною частиною операційної діяльності Товариства та поєднує адміністративний і бухгалтерський контроль за активами та пасивами Товариства. Система внутрішнього контролю в Товаристві відповідає наступним критеріям:

- операції здійснюються у відповідності до загальних та індивідуальних повноважень керівництва Товариства;
- операції відображені правильно, точно і вчасно;
- операції правильно оцінені;
- здійснення операцій відповідно до встановлених і описаних процедур можливо перевірити;
- активи і записи Товариства надійно захищені;
- існує адекватний розподіл обов'язків;
- розроблено прийоми захисту від помилок персоналу;
- існує досить високий рівень контролю всіх рівнів Товариства;
- інвентаризація активів та зобов'язань (балансових та позабалансових) проводиться з певною регулярністю, а виявлені недоліки усуваються належним чином.

5.3. Органи контролю.

Контроль за фінансово-господарською діяльністю Товариства в інтересах Загальних зборів акціонерів здійснює Ревізійна комісія, що їм підзвітна. У своїй діяльності Ревізійна комісія керується чинним законодавством України, Статутом та Положенням про Ревізійну комісію Товариства, затвердженим Загальними зборами акціонерів.

Ревізійна комісія здійснює свою діяльність шляхом проведення планових та позапланових засідань, планових та позапланових перевірок документації Товариства, ревізій.

5.4. Співпраця із зовнішніми аудиторами.

З метою підтвердження результатів фінансової діяльності, а також у випадках, передбачених чинним законодавством України, Товариство підлягає перевірці визначеними Наглядовою Радою компетентними, незалежними і кваліфікованими аудиторськими організаціями, що мають відповідну ліцензію. У випадку виникнення конфлікту інтересів між зовнішньою аудиторською організацією і Товариством після укладання договору, Наглядова Рада визначає, наскільки наявний або потенційний конфлікт інтересів може впливати на проведення об'єктивного аудиту Товариства, та приймає рішення щодо потреби заміни зовнішнього аудитора.

6. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

6.1. Процес управління ризиками поширюється на всі види діяльності Товариства. Управління ризиками відбувається на тому рівні організації, на якому вони виникають або можуть виникнути, на рівні Правління та Наглядової Ради Товариства.

6.2. Процес управління ризиками в Товаристві інтегрований в щоденну діяльність, має безперервний і комплексний характер.

6.3. Наглядова Рада встановлює допустимі рівні ризиків і здійснює стратегічний нагляд за управлінням ними. Товариство використовує або розробляє продукти, інструменти та схеми лише за умови, що пов'язані з ними ризики можуть бути належним чином визначені і керовані. Товариство керується принципом, за яким очікувані вигоди мають належним чином компенсувати прийняття ризику і відповідати стратегічним цілям Товариства.

6.4. Правління Товариства здійснює тактичне управління кредитним, ринковим, операційним ризиками, ризиком ліквідності, ризиком зміни процентної ставки та іншими ризиками (репутаційним стратегічним ризиком капіталізації і ризиком прибутковості) і звітує про це перед Наглядовою Радою.

6.5. При здійсненні управління ризиками Товариство зосереджується на таких основних видах ризиків:

- ринковий ризик – це ризик понесення втрат по балансових і позабалансових торговельних позиціях або операціями з деривативами;
- ризик ліквідності виникає внаслідок розбіжності у часі між вхідними і вихідними платежами;
- операційний ризик визначається як ризик понесення втрат внаслідок неадекватних або невдалих внутрішніх процесів, діяльності людей та систем, а також зовнішніх подій;
- ризик репутації стосується несприятливих наслідків, які є результатом негативної репутації Товариства та її невідповідності очікуваному рівню;
- стратегічний ризик стосується негативного впливу на капітал та надходження рішень, що визначають політику діяльності Товариства, недосконалого або неповного їх виконання, а також змін в економічному середовищі чи неспроможності пристосуватися до них;
- ризик прибутковості виникає через неадекватну диверсифікацію структури доходів Товариства або його неспроможність досягти достатнього і тривалого рівня рентабельності;
- ризик капіталу є результатом незбалансованої внутрішньої структури капіталу по відношенню до сутності та розміру Товариства або труднощів зі швидким залученням додаткового капіталу на покриття ризиків в разі необхідності.

7. ПОЛІТИКА РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЗОРОСТІ

7.1 Товариство докладает особливих зусиль для реалізації одного з основних принципів корпоративного управління – забезпечення належного рівня прозорості свого функціонування.

7.2 Товариство розкриває достовірну інформацію з питань діяльності Товариства з метою надання можливості користувачам інформації (акціонерам, контрагентам, потенційним інвесторам, громадськості, регулятору тощо) приймати виважені рішення.

7.3 Товариство при визначенні суттєвості інформації враховує інтереси та потреби користувачів інформації та, не обмежуючись вимогами чинного законодавства України, розкриває більш детальну інформацію, яка є важливою і може суттєво вплинути на прийняття користувачами інформації зважених рішень.

7.4 Інформація, що розкривається Товариством, є достовірною, тобто такою, що сприяє чіткому та повному уявленню про дійсний фінансовий стан Товариства та результати його діяльності. Достовірність інформації, яка розкривається Товариством, забезпечується шляхом:

- підготовки фінансової звітності за національними та міжнародними стандартами фінансової звітності;

- проведення незалежного зовнішнього аудиту;

- здійснення ефективного внутрішнього контролю.

7.5 Вчасне, регулярне та послідовне розкриття інформації, а також повнота її висвітлення та достовірність дозволяють збільшити довіру акціонерів, контрагентів та інших заінтересованих осіб, а також сприяють більш ефективній оцінці діяльності Товариства та нагляду за нею з боку контролюючих органів і організацій, а відтак – попередженню і зменшенню ризиків, що виникають під час управління Товариством.

7.6 Підсумки діяльності Товариства відображаються у щомісячних, квартальних і річних балансах, звітах про прибутки і збитки, а також у річному звіті.

7.7 Відповідно до чинного законодавства України Товариство забезпечує захист інформації, що становить конфіденційну інформацію, і встановлює розумний баланс між законодавчими вимогами, інформаційною прозорістю та своїми комерційними інтересами.

7.8 Товариство надає інформацію про свою діяльність на обґрунтований запит особи в порядку, визначеному чинним законодавством України.

7.9 Товариство забезпечує рівний доступ до інформації, що розкривається, включаючи її обсяг, зміст, форму та час надання в порядку, визначеному чинним законодавством України.

8. ЕФЕКТИВНЕ УПРАВЛІННЯ

8.1. Ефективність функціонування Товариства забезпечується завдяки відповідності його діяльності чинному законодавству України, чіткому розподілу відповідальності між органами управління, дієвій системі контролю, довгостроковому стратегічному плануванню, орієнтації на потреби контрагентів та тенденції розвитку ринку, постійному моніторингу найкращої господарської практики.

8.2. Товариство реалізує свої статутні завдання, зафіксовані у Статуті та внутрішніх документах Товариства (положеннях, концепціях), а також у цьому Кодексі, у відповідності до чинного законодавства України. Наглядова Рада затверджує корпоративні стандарти та принципи і контролює доведення їх Правлінням до відома працівників Товариства.

8.3. Правління забезпечує дотримання визначених цілей, стандартів та принципів у щоденній діяльності Товариства, приділяючи особливу увагу усуненню ситуацій, що можуть сприяти корупції, практиці прийняття одноосібних рішень і перевищенню повноважень чи іншим чином погіршити якість корпоративного управління.

8.4. Правління Товариства забезпечує встановлення ефективної організаційної структури і оптимальної схеми підпорядкування, а також чіткий розподіл обов'язків і повноважень між функціональними підрозділами, що закріплюється у відповідних внутрішніх документах Товариства.

9. ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТУ ІНТЕРЕСІВ

9.1 Конфлікт інтересів – це розбіжність між особистими інтересами службової особи або пов'язаних з нею осіб та її посадовими (професійними) обов'язками діяти в інтересах Товариства.

9.2 Керівний склад та інші працівники Товариства повинні уникати конфлікту інтересів у своїй роботі та не брати участь в прийнятті рішень, якщо конфлікт інтересів не дає їм змоги належним чином виконувати свої фідучіарні обов'язки. Наглядова Рада зобов'язує Правління забезпечити існування в Товаристві ефективної системи управління конфліктом інтересів.

9.3 Члени Наглядової Ради та Правління повинні дотримуватись встановлених у Товаристві правил та процедур щодо конфлікту інтересів та повідомляти про обставини, що перешкоджають виконанню ними посадових обов'язків, розкривати інформацію про наявні або потенційні конфлікти інтересів, а саме конфлікти між особистими інтересами та посадовими або професійними обов'язками особи, або конфлікт між конкуруючими обов'язками, що виконуються такою особою. Наглядова Рада інформує Загальні збори акціонерів про виявлені суттєві конфлікти інтересів членів Наглядової ради і Правління, шляхи їх вирішення і заходи для уникнення в майбутньому.

9.4 Працівники Товариства повідомляють про наявний або потенційний конфлікт інтересів, який виник або може виникнути у них при здійсненні їхніх функцій, керівників своїх підрозділів або членів Правління, яким вони підпорядковуються.

9.5 Товариство впроваджує у себе політику для забезпечення своєчасного та ефективного виявлення, управління, запобігання та розкриття конфлікту інтересів.

9.6 При здійсненні операцій, що можуть призвести до конфлікту інтересів, Товариство забезпечує їхню максимальну прозорість та зрозумілість для усіх заінтересованих осіб, і враховує інтереси своїх акціонерів та контрагентів.

9.7 Система корпоративного управління, побудована у Товаристві, сприяє своєчасному та відвертому обговоренню проблем, які можуть виникати у процесі його діяльності. У зв'язку з цим керівництво Товариства заохочує працівників та надає їм можливість вільно повідомляти про свою стурбованість стосовно протизаконної, неетичної або сумнівної практики, не побоюючись при цьому можливих санкцій.

10. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ТОВАРИСТВА ІЗ ЗАІНТЕРЕСОВАНИМИ ОСОБАМИ

10.1. Товариство визнає легітимні права заінтересованих осіб та заохочує співпрацю з ними задля зростання суспільного добробуту та забезпечення стабільного розвитку Товариства. З метою встановлення ефективних взаємостосунків із заінтересованими особами Товариства приділяє велику увагу вчасному розкриттю відповідної інформації, постійно підтримує готовність своєчасно і повністю виконувати взяті на себе зобов'язання та укладені ним згідно з чинним законодавством України договори.

10.2. Діяльність Товариства скерована на максимальне задоволення потреб своїх контрагентів у якісних товарах (роботах, послугах) та встановлення взаємовигідної і довгострокової співпраці.

10.3. Товариство співпрацює з міжнародними і українськими урядовими та неурядовими організаціями, асоціаціями, компаніями з метою забезпечення власного розвитку, перейняття кращого світового досвіду, дотримання міжнародних стандартів та покращення ефективності своєї діяльності.

10.4. Однією з передумов своєї успішної довгострокової діяльності Товариство вважає зростання професійного розвитку персоналу. Товариство створюватиме такі умови, які б дозволили його працівникам розвивати їхні навички та здібності. Профільні семінари, навчальні тренінги і програми підвищення кваліфікації організуються із залученням як внутрішніх, так і зовнішніх тренерів і викладачів.

Товариство розробляє спеціальну мотиваційну політику. Мотиваційні пакети включають фінансові та не фінансові інструменти. Товариство приділяє належну увагу постійному

вдосконаленню своєї корпоративної культури, інтеграції працівників в одну велику команду, розробляє стандарти бренду.

11.ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

11.1 Цей Кодекс приймається Загальними зборами акціонерів Товариства.

11.2 Товариство вдосконалює даний Кодекс згідно з розвитком світової і вітчизняної практики корпоративного управління, змінами потреб та інтересів акціонерів і заінтересованих осіб Товариства.

11.3 Якщо зі зміною законодавства України або з внесенням змін до статуту Товариства будь-які положення даного Кодексу їм суперечать, вони втрачають чинність, і до внесення відповідних змін до даного Кодексу слід керуватись законодавством України і Статутом Товариства.